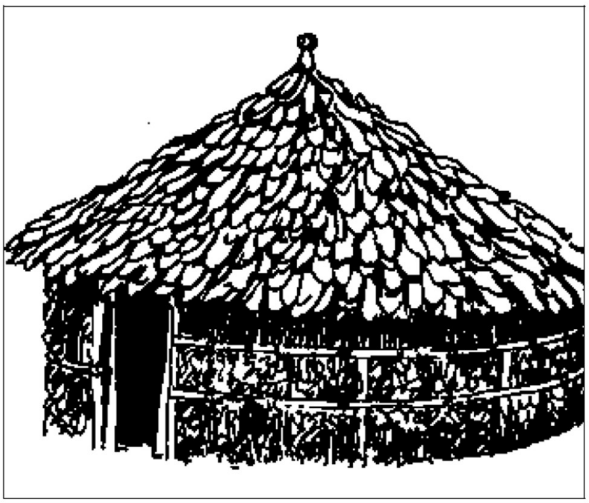
De Knor
maart 1997 Jaargang 2 Nummer 2

Bruisend circusfestival in Ethiopië

door Johan Both

Op dinsdag 4 februari 1997 staat er iets bijzonders te gebeuren in het stadje Jimma. Het eerste Ethiopische circusfestival gaat plaatsvinden. De komende week zullen er dagelijks optredens zijn van de kindercircussen uit Addis Ababa, Nazreth, Mekele, Jari, Dire Dawa en Jimma. Er zal worden gejongleerd met kegels en balletjes, zelfs iemand met zeven! Er gaan sprongen gemaakt worden door de lucht met salto's en flic-flacs. Ook zullen er torenhoge piramides gebouwd worden en vooral de meisjes zullen zich bewegen in alle mogelijke, en onmogelijke, bochten. De jongste deelnemer is niet ouder dan zes jaar en de oudste nog geen twintig. De muziek wordt verzorgd door eigen bands die swingende Ethiopische muziek laten horen waarop de artiesten dansend hun kunsten laten zien.

huis van hout, klei, riet en bladeren

Circus bestaat in Ethiopië nog niet zo lang. Zo'n vijf jaar geleden is het begonnen met jongleren voor de lol. "Het is leuk om te doen en het houdt me van de straat", vertelt een van de kinderen. Al snel bleek dat de kinderen nog veel meer wilden. Er werden een paar sportmensen, waaronder Awake Emiru, op bezoek gevraagd. Awake in nu leider van Circus Ethiopia en reist met zijn groep de hele wereld rond. Vanaf het begin waren er al iedere week optredens. Er komen veel mensen naar kijken, per optreden al gauw meer dan duizend. Aangemoedigd door het applaus en het enthousiasme van het publiek werken de kinderen iedere dag heel hard om nog beter te worden. Voor veel kinderen is circus hun leven, ze doen er alles voor. Direct uit school gaan ze naar de 'compound' om te oefenen.

Het circus in Ethiopië bestaat uit gewone kinderen die, net als iedereen in Ethiopië, overdag buiten leven, op straat dus. Het zijn geen zielige kinderen die zonder het circus om zouden komen van de honger. Er zijn wel kinderen bij die door de oorlog hun ouders verloren hebben. De meeste kinderen wonen met hun ouders, broers en zussen in gezinnen. De huizen zijn wel anders dan in Nederland. Kleiner omdat de mensen, vanwege het altijd mooie weer, veel meer buiten leven, en gemaakt van natuurlijke materialen, vooral op het platteland. Klei, hout en riet is daar makkelijk te

krijgen. Ook wordt er wel steen gebruikt en metalen golfplaten.

meisje uit Tigray

In Jimma staan veel stenen huizen. Dat komt omdat er vroeger veel Italianen woonden en die bouwden hun huizen op hun eigen manier. Het is er altijd levendig en druk op straat. Weinig auto's maar wel busjes als taxi's en gari's. Dat zijn karretjes die getrokken worden door paarden. Verder lopen er ezels met zware bepakkingen en mensen die spullen op hun hoofd dragen, vooral bossen takken die gebruikt worden voor het vuur, om te koken.

Op 4 februari rijden er vijf bussen met artiesten, luid toeterend door de straten. Voorop rijdt een wagen met muzikanten. Kinderen hollen zingend en dansend mee. De mensen in de altijd zo drukke en levendige straten staan even stil om te kijken wat er aan de hand is. Alleen een bedelaar en een bewaker van een kantoor lijken er niets van in de gaten te hebben. Ze blijven stil voor zich uitkijken. Ook dat ene meisje van zes merkt er niets van, ze is moe van alle indrukken in slaap gevallen. Na de rit door de stad staan de bussen stil en stappen de artiesten uit. Er zijn jongleurs met kegels en akrobaten die op elkaars schouders staan. De artiesten bewegen zich op allerlei manieren voort, te voet of op een eenwieler, met flic-flacs, salto's, dansend en zingend. Een echte circusoptocht, de eerste in Ethiopië! Ze zijn op weg naar het festivalterrein dat speciaal voor deze gelegenheid is opgeknapt. Er is electriciteit, er zijn terrasjes en ook het bruggetje over de rivier is gerepareerd. Ondertussen hebben zich al duizenden mensen verzameld op het terrein. Dit aantal zal aan het einde van de week oplopen tot wel meer dan tienduizend! Al een paar uur vantevoren zitten vooral kinderen al in de brandende zon. Zelfs in de toppen van de bomen zitten mensen die niets willen missen van dit spektakel. Om de boel in de hand te houden lopen er politiemensen rond met stokken waarmee ze ook echt tikken uitdelen.

Het publiek waardeert de circusoptredens uitermate. Vooral de het optreden van de circusgroep uit hun eigen stad valt bijzonder in de smaak. Het is duidelijk te zien dat de leider ervan, Bereket, vorig jaar op bezoek was geweest bij de jongleer- en akrobatiekfestivals in Nederland. Hij werd ook de organisator van dit eerste Ethiopische festival. Na afloop van de optredens, en dan is het al donker (dat gaat trouwens heel snel in Afrika), wordt er volop mee gedanst met de muziek. Soms weten toeschouwers te ontsnappen aan het wakend oog van de politie. Ze omhelzen en kussen de zanger of zangeres en dansen even op het podium totdat de politie ze met de stok de weg wijst naar het publiek.

Op zondag stappen alle kinderen weer in de bus op weg naar huis. Ze nemen de matrassen waar ze op sliepen mee net als de herinneringen aan de optredens en het dagelijks samen met andere circussen oefenen, de vriendschappen en de gezelligheid. Wat achterblijft is een opgeknapt stadion. Ook de bioscoop is speciaal voor dit festival vernieuwd en ook der verlichting op straat doet het weer. Nu al worden er plannen gemaakt waar het circusfestival volgend jaar zal plaatsvinden, want ze waren het er allemaal over eens: "Dit moeten we vaker doen!"